

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL

főmunkatársak:
KOPERNICZKY CORNÉL SCHULCZ IGNÁC
szerkesztő a szerkesztőséget felelős kiadó

Előfizetési ár:
Egész évre K. 5.-
Fél évre " 2.50
Hogyed évre " 1.25
Egyes példány 10 filléret kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Olvasóinkhoz.

A nyár elején, amikor a Lévai Hírlap szerkesztőségét új tagok bevonásával jelentékenyen megerősítettük, még nem láttuk cikázását azoknak a vesztes villámoknak, melyek később lángba borították a félvilágot.

Sok szép tervvel léptünk azidőben a közönség elé, de a hamarosan bekövetkezett rettenetes idők, a megváltozott viszonyok egészen más feladatokat róttak a lapra, a szerkesztőség igyekezett is becsülettel megfelelni a történelmi idők követelményeinek, mint az elvárható is volt. Hiszen ma mindenkinek meg kell tenni minden tőle telhetőt, hogy minél kisebb megrázkódást nélkül jusson ki az ország ebből a borzalmas kataklizmából, melybe ellenségeink bele kergették. A kötelességek ma még fokozódnak. Időről-időre több és több munka vár az itthon maradtakra, a nem katonakötelességre, mert mind többen cserélik fel a békés munka eszközeit a harci fegyverekkel.

Szerkesztőségünknek is több tagja cserélte fel karddal a tollat, most pedig maga a szerkesztő is bevonul a katonasághoz. A jelenlegi körülmények között ez jobban érinti a lapot, mint máskor. A szerkesztőségnek itthon, illetőleg Léván levő tagjai most is megfeszített erővel igyekeznek azon polgári foglalkozásuk körében, hogy hadbavonult hivataltársaik, kollégáikat helyettesíteni képesek legyenek, a távollevők munkáját is elvégezzék. Ennek következtében, sajnos, nincsenek abban a helyzetben, hogy a lap szerkesztését valamelyikük ideiglenesen átvehetné. Nincs más

hátra tehát, bármily kellemetlenül is érintsen bennünket ez, mint hogy a háború tartamára lapunk megjelenését felfüggesztjük. Kérjük tisztelt olvasóinkat, megnyugvással vegyék tudomásul ezt a bejelentésünket.

Önként következik, hogy a már befizetett előfizetési díjak érvénye a lap újra megjelenése utánra meghosszabbítottatik.

Adja Isten, hogy mihamarabb ragyogjon fel hazánkra a dicsőséges győzelem gyönyörű napja!

A kiadóhivatal.

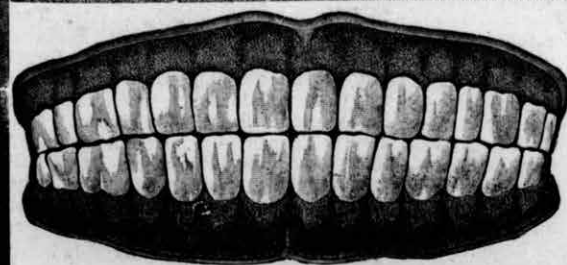
Visszaélés a hadisegéllyel.

Az államnak kötelessége, hogy azokat, akik a csatatéren harcolnak, felmentse az aggodalomtól, vajjon családjuk nem nyomorog-e. Az állam napi segítséget ad azért a hadbavonultak itthonmaradtjainak, hogy azok gond nélkül élhessenek s ne szenvedjenek szűkséget, azért, mert a családfelelős a hazát védi. Ez nem csak nemes, de elengedhetlen gondolat, mellyel az állam lerója kötelességének adóját az érte harcolók irányában. A harcoló katona és az állam így teljesítik egymás iránt való kötelességüket.

A hadbavonultak itthonmaradtjai meg is értik ezt a szép gondolatot, tudják, hogy azt a hadisegélyt nem ők, hanem a bevonult családfelelős izzadja ki élete kockázatásával, tudják, hogy emellett ők még nincsenek felmentve a munkától

és szorgalmasan folytatják előbbi munkásságukat, sőt sok helyen még a bevonult férj apa és testvér dolgát is elvégzik. A derék magyar menyecskék igazi férfiakká, a jó anyák helyálló apákká válnak és igazi férfimunkát végeznek.

Annál sajnálatosabb, hogy a gazdátársadalmi szervezetek gyűlésein, így a barsvármegyei gazdasági egyesületben is, elhangzott panaszok szerint, akadnak olyan családok, amelyek a hadisegély birtokában kenyélnek, nem akarnak dolgozni. Olyan esetek is hallatszottak, hogy a birtokos a bevonult béres minden konvencióját kiadta az itthonmaradt családnak, lakásában meghagyja s ennek dacára sem akar annak egyetlenegy munkabíró tagja sem dolgozni a bevonult családfelelős helyett, hanem tudva azt, hogy a hadisegély folytán munka nélkül is megélnék, nem érzik magukat kényszerítve arra, hogy dolgozzanak is. Egyesek pedig, mint Léván hallottuk, jódoigukban nem átalják egész hangosan kinyilatkoztatni azon óhajításukat, hogy ez a háború bár csak sokáig tartana. Persze, akkor a mostani dologtalan, henye élet is sokáig tartani vele — gondolják. Hát nem megdöbbentő jelenség az azokra nézve, akikre a háború nem a jólét emelkedését, hanem annak éppen az ellenkezőjét zúdította s igazán szeretett hozzátartozóik a haremzön véreznek.

Reményi Frigyes, fogműterme

LÉVÁN, Teleki-utca 2. Bakó-féle ház

Fogtömések aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével teljesen azonos porcellánból.	Fogkoronák, csaposfog hidak vagy egész fogsorok szájpádlás nélkül aranyból, platinból vagy porcellánból.	Fogkövek eltávolítása fogak fehéritések és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.
--	--	---

Ha ezek osak szöványos esetek volnának, nem kellene velök foglalkozni. De a hadisegéllyel való visszaélések az egész nemzet sorsára hatnak vissza, a nemzeti termelés sikerét, a tavaszi gazdasági munkát és ezzel együtt a hadjárat kimenetelét is veszedelemzvetik. Ha ez a ragály tovább terjed, ha ezrek és százezrek henyélnék, amikor dolgozni kellene, akkor ne várjunk termést, akkor beteljesülne — amittől Isten óvjon — az ellenség álma, hogy kiháztatnánk bennünket.

A fejletlen gyermektől, a kisdedet gondozó anyától, az aggastyántól, a beteges embertől nem követelhető erős munka. De az már türhetetlen, hogy azok, akik eddig dolgoztak, de amint a családfo bevonult, abba hagyták a munkát, csak azért, mert hadisegélyt kapnak.

A hadisegély nem arra való, hogy annak az árnyékában munkabíró emberek henyéljenek. Ezt meg kell akadályozni a közérdek szempontjából, ha másként nem lehet, ott, ahol munkabíró tagjai vannak az itthonhagyott családnak, a hadisegélyt a hitelszövetkezetben, takaréokban kell elhelyezni a bevonult családfo nevére, ott tőkésíteni, hogy mikor vissza jön, ő kaphassa meg az összeget, melyre családja érdemtelennök bizonyult.

Fel kell világosítani a munkabíró s a hadisegély élvezete előtt mindig is dolgozó segélyezetteket, hogy az államnak is vannak szeméi s ha henyelésüket észreveszi, hamarosan rá jön erre a gondolatra s akkor kénytelen-kelletlen mégis dolgozniok kell. Milyen végzetes csalódást érezne majd a családfo, ha vissza jön a harcából és egy henyelő családot talál ott-hon, amely a hadisegélyt az utolsó fillérig felélte, bár nem volt rászorulva, mert nem dolgozott, bár dolgozhatott volna.

Még egy háborus javaslat.

Sokféleképen variálják azt, hogy ki lesz a győztes a háboruban. Lord Grey azt vallotta, hogy az nyeri el a pálmát, akiné az utolsó arany marad. Az oroszok azt remélik, hogy az lesz a győztes, aki legtovább bírja emberanyaggal. Régi mondás, hogy a háboru életető eleme pénz, pénz és háromszorosan is pénz. Mi mindezekhez a véleményekhez egy új szálló igét csatolunk, — az lesz a győztes, aki a technika terén lesz az első.

Látjuk, hogy a háboruban pusztulnak az ágyuk, a fegyverek, ki fogy a munició és elmarad az élelem. Szinte nemzeti gyász-

ként tapasztaltuk, hogy a vitez hősök hódító utja változott át hirtelen gyászos visszavonulássá, mert a csapatok vitezsege gyorsabb volt, mint az élelem és munició szállító trének haladóképessége. Az orosz seregeknél fellépett utóbbi időben a löszerhiány és ez is oka annak, hogy győzelmes szellők fujdogálnak a lengyel fensíkokon. Fegyver, élelem, ruházat, tüzelőszer, — azt hisszük — mindezek nagyobb gondot okoznak a vezető államférfiaknak mint akár a katonák száma, akár a pénz. Véleményünk szerint az előbbiek a döntő kérdések, az utóbbiak tekintetében teljes megnyugtatót irhatunk.

Mindannyian emlékszünk még a háboru Sybilláira. A kávéházak Wekerlei kiszámították, hogy a háboru az ő óriási költségeivel nem tarthat tovább, mint egy hónapig, mert az állam háziartása nem győzi a sok milliárd előteremtését. Talán sajnálkozva tapasztaljuk, hogy ezek a jóslatok nem váltak be, — győzi az állam pénzzel és a kalmár Grey hiába bizakodik pénzszedő aranyaival, de igenis, az élelem más kérdés. — Nem hiába lépett fel az összes élémicikkében áremelkedés! Nem hiába ad ki a kormány tilalmi rendeleteket, amelyek szerint a fehérizet-kenyér már a történelomé. — Nem hiába ad ki dicsőséges szövetségesünk is rendeleteket a kenyér pazarlása ellen, — és nem hiába végzeknek ugy az oroszok, mint a montenegróiak harácsoló utakat, hogy maguknak elemőzsiát szerezzenek. Ne feledjük el, ebben a háboruban e részt teljesen magunkra vagyunk utalva. A gyarmatállamok az ő rizsükkel, Afrika az ő szágójával nem fog többé hozzájárulni a mi mindennapi eledelünkhöz, mert féltékeny ellenségünk, Anglia, meg akar fosztani minket a többi világrész tápanyagaitól. Ellenségeink nagy stílusban végzik az ő játékaikat, le akarják főzni a 70—71-iki év néneteit, akik Párist kiéheztetéssel törték meg; kimondott tervük, hogy tovább akarnak jutni. Ők is azt akarják vallani, hogy eljön még a központi szövetségekre az idő, amikor a patkányhus csomege lesz. Le akarják főzni Shylockot, aki a saját husunkkal kalmárkodott és arra az időre aspirálnak, amikor már erre leszünk utalva. — Ezt meg kell előzünk! Fogytában vannak az élémiszerek, — kiürülnek éléskamráink — nem várhatunk addig, míg legyöz bennünket egy mindezeknél nagyobb ur, az Éhség. —

Csodálatos módon e részt nagyon sokat mulasztathatunk. Nem elég a kormány tilalmi rendszere, a technika mai állása mellett tovább kell törnünk. Hiába, a francia zsenialitástól most is tanulhatunk! Páris kémikusai a hires ostromzár alkalmával csontokból és egyéb hulladékokból gyártottak tápanyagot. Ebben az irányban nekünk is ténykednünk kell. Forciroznunk kell a mesterséges táplálékok előállítását és forciroznunk kell a komprimált, a konserv táplálékok gyártását. Ismeretes, hogy van mesterséges vaj, mesterséges zsir, mesterséges tej, békeidőben ezek mind surrogatumok. Most arra kell törekednünk, hogy egyéb fajta mesterséges táplálékokkal is pótoljuk a természet hiányait. Apellálunk vegyészeink és gépészmérnökeink leleménységére, akik sok, még most paragon fekvő nyersanyagból tudnának élémiszereket előállítani. Ugyanigy vagyunk a tüzelőszerekkel, szénnel, petróleummal, stb. melyek szintén fogytalan vannak és amelyeket szintén mesterségesen pótolni kell. Nem különben a ruházati cikkekkkel, amelyek-

ben fekete rámként ijesztiget az, hogy a gyapotnak és jutának importja, szóval a legfőbb nyersanyagok behozatala lehetlenné van téve.

E szerint törődjünk a kérdésekkel.

A Vöröskereszt gyűlése.

A Vöröskereszt-egylet lévai fiókja városnap elütán a városháza tanácstermében tartotta meg közgyűlését, élénk érdeklődéstől kísérve. A gyűlésen Bathy László elnökölts a tartalmas, minden mozzanatra kiterő jelentésben számolt be a fiókegylet eddigi kazafias és humánus működéséről és az ezzel kapcsolatos ügyekről, és az ezzel kapcsolatos ügyekről. Bejelentette többek között az elnök, hogy a központ elismerte a lévai fiók önállóságát. A sebesült katonák ápolása körül egy világi hölgyek, mint az irgalmas nővérek tölük telhetőleg mindent megtettek, hogy megfelelő munkát végezzenek. A legnagyobb elismerés hangján beszélhetünk az ápolónők lelkes tevékenységéről. A főispán kéressel fordult az elnökhöz, hogy nem vállalkoznának-e itteni ápolónők arra, hogy Nyitrára, a barakk-kórházba menjenek fizetéses ápolónőknek. A helyzet teljes felismerésig két ápolónőt hozott javaslatba. Ha az ottani vezetőség meg lesz velük elégedve, a számot fokozni lehet. A város és vidékének közönsége dicséretes buzgalommal sietett a Vöröskereszt támogatására. A szükség kórházi felszerelési tárgyakra is a közönség adakozása által jöttek össze, mégpedig oly mértékben, hogy a választmány határozta alapján 105 párnát az esztergomi, 50 párnát meg az ungvári kiségitő kórházaknak küldött a fiók egylet, mert ott ezek hiányoztak. Emellett a lévai fiók még nagy tartalékkal is rendelkezik. Eddig 207 katonát ápolták Léván s ezenkívül mintegy 200 itthon tartózkodó sebesült járt be, sebének bekötözésére a kórházba. Ha figyelembe vesszük, mondja az elnök jelentés, hogy ezt a munkát teljesen díjtalanul végezték, dr. Frommer, dr. Karafiáth, dr. Medveczky, dr. Lakner és dr. Priszner orvosok, a lelkes ápolónők segítése mellett, akkor a legkevesebb, amit nyujunk nekik: a halás köszönet. A pénzbeli adományok összege eddig 2800 K, de sokan voltak, akik a kórházak lonyhájáról gondoskodtak, hogy megjavítsák a sebesülteknek előírtasos kosztját. A tudóbeteg gondozóintézetben ápoló sebesültek élémezését teljesen a közönség látja el. A lévai uradalom nagymennyiségű tejet és lisztet juttat a sebesülteknek és még sok vadat is, vadakat különben többek küldtek. A cserkészek buzgó szolgálatairól is dicsérelőleg emlékezett meg az elnök. Tagok száma: 9 alapító és 288 rendes tag. A tagsági díjak felét beszámították a központba. Bevételek voltak tagsági díjakból 1006 K, adományokból 2809 K, 56 fillér, összesen 3815 K, 56 fillér. Kiadás volt 860 K, 69 fillér, pénztári maradvány 2954 K, 87 fillér. Ebből 2000 K forgótőkél szolgál a tanítóképzőben ápoló katonák előlegezendő kosztjézésére, ami azonban megtérítettik. Mind a kormánybiztos, mind a főispán és a központi megbízottak több ízben vizsgálták meg a lévai kórházakat s mindannyiszor csak teljes megelégedéseket nyilvánítottak a tapasztaltak felett. Az elnök jelentését a gyűlés egyhangulag, köszönettel vette tudomásul.

Majd dr. Frommer Ignác mondott köszönetet a közönségnek, amiért oly buzgón támogatta az egyesületet. Ezután az 1915. évi költségeket irányozták elő 1714 K 87 fillér bevételben és 1650 K kiadásban. Végül a választmányi tagok választására került a sor; a kilépetteket újból megválasztották.

A Reviczky-Társaság háborus estje.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Reviczky-Társaság szerdán hatodik háborus estjét. A magas színvonalon álló, tartalmas est minden száma nagy tetszéssel találkozott.

Az estét Tomesányi János Barsvármegye kir. tanfelügyelője vezette be, aki Lengyelországi képek címen tartott rendkívül érdekes felolvasást, melynek bő kivonata itt következik:

A világháború oly szenvedést zúdított az emberiségre, aminőnek hosszú századok óta alig volt részese. E szenvedések, e nyomor közepébe a leigázott lengyel nemzet került, mert területe a háború országtúrája lett. Egy lengyelezred tisztjelöltje méltán mondhatta: „Most a mi lenyűzött bőrünkön írják a világ új történetét.” Ezután a szerző útiemlékei alapján ismertette a háborúban nevezetessé lett lengyel városokat és községeket: Kielcét, amely a háború alatt 7-szer cserélt gazdát; Radomot, Lyubint, amelynek birtokáért sok magyar vitéz ontotta — sikertelenül — a vért; Lvangorodot, a híres vitézséget, Piatrikowitzet, ahol a mi Báthory Istvánunkat, a lengyelek egyik büszkeségét választották lengyel királlyá. Majd Lodzot ismertette, aztán Plockot Kowno-t, Grodno-t, Báthory István lengyel királyi székhelyét; azután Wilnát. Hosszasabban ismertette Varsót, a lengyelek híres városát, utána pedig Posen-t. E városokat mindig nagy tudásra és óles megfigyelésre, beható érdeklődésre valló szavakkal történelmi, művészeti, politikai, közgazdasági és szociális szempontokból, mindamellát a figyelmet lebilincselő módon ismertette. Fölolvasása végén a lengyel nemzetnek a világháborúban való magatartásáról foglalkozott. A hősi lengyel légiót a 24 milliónyi lengyeliséghez képest kevesnek találja. Okát egy lengyel legionárius feleletében keresi: „Uram, mi küzdünk, nem félünk a haláltól, de nem tudjuk, milyen célt szolgálunk. Ha hazánk föltámasztása tüzettét volna ki díjúl, mindnyájan ott lettünk volna a nagy küzdelemben.” A másik okát: Lengyelország készületlenségében találja. A nagy nemzeti tragédia után a főurak, előkelők egy része az elnyomó hatalom szolgáivá lettek; ezek nek jórésze — a hatalom hívővő magatartása, bizalmatlansága miatt — falvaikba vonultak vissza, a közügyektől távol tartva magukat, nora innenre jelszóval tétlenségben éltek az életet, mások mulatságokban kerestek feledés. vagy külföldre szakadva hazátlan életet éltek. Így veszendőbe bocsátották az őseikről rájuk maradt tisztes vagyonukat. A nép pedig szegénységben, nyomorban, elhagyatottan sanyalódott — az uraktól egészen elidegenedve, sőt ellene hangolva.

Ezért volt sikertelen nemzeti föltámasztásának kétszeri kísérlete.

Ilyen okok meg a lengyeliségnek a hadaktól, való szenvedése — magyarazzák a lengyeliség tartózkodását, úgyhogy ma már késő a lengyeliségre építeni. Anyagiakban és emberben való pusztítás miatt az a támogatás már el sem érhető, ami a háború elején elérhető lett volna.

„Bármit hoz is azonban a jövő, bármilyen eredmények követik a háborút, a lengyel kérdés megoldottnak, a lengyel nép eltöröltnek nem tekinthető mindaddig, míg ősei földjén él, őseinek nyelvét beszéli, nemzetének történetét és hagyományait hiven megőrzi, míg a tudomány, művészet terén oly férfiakat tud felmutatni, melyeknek Copernicus, Chopin, Mickiewicz, Sienkiewicz, ki ez idő szerint a világirodalomban is vezető szerepet játszik. Addig igazságot fejez ki a lengyel himnuszok kezdő sora, mondván: Nincs még vérsze Lengyelország addig, míg mi élünk!”

Freeska Aranka szavalta el ezután Keéky Istvánnak Siratás a Visztula mellett című versét. Érzéssel, finom hangsúlyozással adta elő, mint fölül megcsoktuk.

Majd Missik Istvánné énekelt nagy tetszést keltve egypár háborus dalt, szép meleg hangon. Schumann Olga igen finoman kísérté zongorán. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta mindkettőjüket. Ezután Patay Károly tartotta meg előadását. A háború a vallásos élet világán át címen. Magas szárnyalású, költői lendületű előadását, melyben azzal foglalkozott, hogy miként egyeztethető össze a háború az isteni igazságszággal, általános tézsis fogadta.

Medveczky Erszike Oláh Gábornak, a híres debreceni tanárpoétának nyomtatásban még meg nem jelent Halott fiaknak élő anyjai címen szép versét szavalta el finom árnyalással, a költemény tartalma kivánsa erőteljes színezéssel. A szép költemény szép szavaltata nagy hatást keltett.

A következő szám a nekünk talán idegenül, hangzó, de mindenesetre sajátosságai miatt eredeti finn zenével ismertett meg bennünket. Az első darab Sibeliusnak, az európai hírvő finn zeneszerzőnek darabja, a Valse triste volt, amely komorságával és mélységével Ibsen drámáinak hatására emlékeztetett. Az északi lélek komolysága érzett ki belőle. Külömben Järnefelt *Kuolema* (Halál) c. drámájának azt a jelenetét akarja zeneileg kifejezni, amikor a haldokló anya lázkepeitől gyötörve és csábítva haláloságyáról leszáll és eljárja a Velte triste-t, a haláltáncot, amely után holtan rogy össze. A másik, Järnefelt darabja már nem oly komor, sokkal fülbemászóbb, de nem is olyan eredeti, nem jellemzi annyira az északi, a finn lelket. A közönségnek a két darab Grimm György finom interpretációjú és gyönyörű technikájú hegedűjátékában és *Karafáth* Mária dr. nagyon szép zongorakíséretében nagyon tetszett és őszinte tetszését hosszas és lelkes tapsokkal fejezte ki.

HIREK.

Háborús esztár.

Irt a Reviczky-Társaságban fölolvasta FORUBSZKY GÉZA.

Népeknek hatalmas Istene,
Száll Tehozzad esdő sóhajunk.
Régi titkok rejtett mérlegére
Rája-téve nemzetünknek vére,
Benned bizv: a élünk és halunk.

Sir Unnek, a Kárpátoknak bércé.
Édenünknek négy folyója véres.
Ránk szakadt az egyiptomi átok,
Ringva futnak vérpiros hullámok:
Mert Sionnak lánya már nem ékes. . .

Mirtuszoknak hóféhér virágit,
Mint fáradt pihék a sárba hullnak.
Menyasszonyok váro szempillái,
Síró lányok lengő fátyolai
Árva lótszokként könnyben usznak,

Ujra hallik Efraim völgyében
Ráchel -anyák szívteő síralma.
Ujra vérben bész Heródes kardja,
Ujra felzúg sok ártaflan jajja,
Ujra nyugszik — sok álom meghalva.

Édes Isten, árváknak jó Atyja,
Aki látod a harcba menőket,
Nézz a gyermek összetett kezére,
Nézz a kis szív tiszta kérésére,
S kikért kérva-kérnek, áldd meg őket!

Hisz a harcunk Ábel vére harcra,
Véres kardunk: a tetemre-hívás.
Az igazság tiport trónusánál,
Sértett nemzet vére-hullásánál,
Áll a döntő élet-halál vivás.

Mint a törjén áldozati füstje
Megy az égre illatozva széjjel
S mint a nárdus drága arómája,
Száll a szívünk könyörgő imája
Hozzad, Isten — nappal és az éjjel:

Népeknek hatalmas Istene,
Száll Tehozzad esdő sóhajunk.
Régi titkok rejtett mérlegére
Rája-téve nemzetünknek vére,
Benned bizva: élünk vagy halunk!

— Gyászrovat. Radnóthi Lukács Gyula, Barsvármegyei tüzrendészeti felügyelője, amin Zsarnócáról értesülünk, folyó hó 9-én délután 64 éves korában meghalt. Lukács Gyula a magyar tüzrendészet európa-szerte ismert uttörője volt. Magyarország tüzrendészetét európai színvonalra az ő burgólkodása emelte. Több szakkönyvet írt és ezenkívül kiadta és szerkesztette a *Tüzrendészet* című szaklapot. Számos nemzetközi kongresszuson képviselte Magyarországot. A tüzrendészeti törvényjavaslat kidolgozásánál a belügyminiszterium több ieben kérte ki véleményét. Hogy még a külföldi szakkörök is mennyire megbecsülték tehetségét, bizonyítja az is, hogy több külföldi országos tüzóltó testület tiszteletbeli tagjává választotta. A magyar tüzóltó tisztek országos egyesületének pedig egyik alapító és disztagja volt. A háború kitörése után, mi is megirtuk akkor, francia és orosz kitüntetéseit viszoa küldötte, azzal a meg-

okolással, hogy olyan államok kitüntetésit nem viselheti, melyek az erkölcselenséget pártolják. Mint vármegyénk törvényhatósági bizottságának tagja, közügyekkel is foglalkozott, ezenkívül éneke volt az újbányai választókerület nemzeti munkapártjának. Temetése csütörtökön ment végbe, nagy részvét mellett, a zsarnócai temetőben, az evangélikus egyház szertartása szerint.

— Verebélyi *Cherebó* Tódor, m. kir. járási számellenőr és földbirtokos, 43 éves korában váratlanul elhunyt. A megboldogultat, aki Verebély társadalmi életében jelentős szerepet töltött be, őszinte részvét mellett helyezték örök pihenőre. — *Mészáros* Donát nyugalmazott körjegyző, életének 77-ik évében Bélián meghalt. A derek férfi halála széles körben keltett részvétet.

— **Kitüntetés.** A király *Stószius* Károly várüzér-főhadnagyot — Stószius Ernő ny. lévai állomás főnök fiát — az ellenséggel szemben tanúsított vitézségéért a hadidíszítményes harmadosztályú katonai érdemkeresztel tüntette ki.

— **A Reviczky-Társaság legközelebbi haborus eseteje** folyó hó 17-én lesz, ezzel a műsorról: 1. Köveskúti Jenő: Az orosz nép története és világhatalmi politikája. 2. Ács Jenő: Jelent a vezérkar. (Vers.) Szavaija: Novotny Ilonka. 3. Zenezám. 4. Nagy Ilonka: Versek. 5. a.) Edgar: Salut d'amour b.) Liszt: Pusztá. Zongorán játssza: Grotte Janka.

— **Gazdák gyűlése.** A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt tíz órakor Léván igazgatóválasztmányi, majd utána közgyűlést tart. A választmányi gyűlés tárgyai ezek: Egyesületi törzsvagyon esedékes kamatainak szükség esetén felhasználása; a katonai szolgálatra bevonuló titkári helyettesítése. A közgyűlésen a múlt évi zárszámadás bemutatása, a költségelőirányzat betervezése, továbbá az időközben az egyesülethez érkezett miniszteri leiratok és egyéb előterjesztések tárgyalása szerepel.

— **A buza árának felemelése.** A kormányrendelet adott ki, a mely a buzáért követelhető legmagasabb árra vonatkozó egyes rendelkezéseket megváltoztatja. A rendelet lényege az, hogy a hetvenhat kilogrammos új minőség alapján hatóságilag megállapított legmagasabb ár ezentúl 2% nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 73 kilogrammos új minőségű, egészséges buzára vonatkozik. Amennyiben a buza hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 73 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektoliter sulykülönbözetnek minden teljes kilogrammjá után, de legfeljebb 3 kilogramm sulykülönbözetig, *husz fillérrel emelkedik.* Amennyiben a buza hektoliterjének a sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 73 kilogrammnál kisebb és pedig 73—70 kilogramm, a megállapított legmagasabb ár — a hektoliter-sulykülönbözetre való tekintet nélkül — *hatvan fillérrel csökken.* Ha a buza 2 százaléknál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett 2—2 százaléktöbblete után a megállapított árból 100 kilogrammonként 40 fillért le kell vonni. E rendelet életbeléptének napjától kezdve a liszi legmagasabb árának kiszámításánál is a 73 kilogrammos sulyminőségű, 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó buzának métermázsnáknál megállapított legmagasabb árát kell alapul venni.

Piros lap.

Fenn a magyar határszélén,
Szent karácsony éjfelén,
Mégfagyott egy honvéd őrszem.
Mégfagyott az őrhelyén.

Mellette a hóra hullva,
Piros lap és ceruza,
E lapot már nem vizsgálja
Keresztül a cenzura.

Reá írva reszkető és
Fázó kézzel egy pár sor;
Bucsvivétel, üzengetés,
Kézcsók küldés utólszor:

Édes anyám, kincsem,
Áldja meg az Isten!
Mondja meg az Eszti lánynak,
Kedvese már nincsen.

Amikor eljöttem,
Azt mondta: „Szeretem!”
S tegnap mondta Kovács Pali:
„Reá sem ösmertem!”

Orcája kifőstve,
Urasan öltözve:
Patyolat ing, finom csipkés,
Bársony a köntöse.

Honnan telik rája!
Rossz a világ szája...
Azt mondják: a szolgabíró
Sokat jár hozzája!

Édes anyám, kincsem,
Áldja meg az Isten!
Mit csináljak e földön, hisz
Boldogságom nincsen?!

Őrszemnek rendelték...
Mégfagyok... didergek...
Édes anyám, a hulló hó
Lassan majd betemet.

Csókolom kezeit
Csókolom az Eszti
Boldogságban éljen mindig
— Nem kívánom vesztit. —

Édes anyám, lelkem,
Ne sirasson engem!
— Magam keresem a halált! —
Csak el ne felejtsem!

Azután... az Eszti...
Ne bántsa őt senki!
Mégbocsájtom hűtlenségét.
Csókom küldöm neki!

Habrik István

— **A pénzügyőr fegyvere.** Erős Bertalan verebélyi pénzügyőr Aha községben hivatalos szolgálatot teljesített. Hazafelé jövet a Zsitván jeget vágó munkások csufoolták őt, miből szóváltás támadt, majd két munkás állítólag neki támadt a pénzügyőrnek, hogy tetleg bántalmazza. A pénzügyőr erre fegyverével a munkásokra lött; a golyó Jókai Lukács 19 éves legényt a combján találta. A sérültet az érsekújvári kórházba szállították, a hatóság pedig vizsgálatot indított.

— Több alkalommal panaszkodtak nekünk, hogy egyes kereskedők a hozzájuk forduló vevőknél csak úgy akarnak kiszolgálni egy-egy kilogramm tésztát vagy nullás lisztet, ha több kilogramm kenyérlisztet is vásárolnak. Ha a vevő nem hajlandó vásárolni kenyérlisztet, akkor nem adnak neki más lisztet sem. Mivel ezt semminemű kormányrendelet nem írja elő, érthetetlen előttünk a kereskedőknek ezen eljárása.

— **Gyilkosság a korcsma előtt.** Dobóberkalján folyó hó 9-én egy ember 14 készsúrással megölte az unokaöccsét. A borzasztó eset így történt: Korcsmában idogálás közben *Frutusz* Flóris 29 éves nő, földműves *Ferenci* József földműveshez közeledett azzal a szándékkal, hogy kocintson vele, Ferenci azonban elutasította, azt mondván: bolond föttal nem kocintok. Frutusz bosszút forralva ki ment a korcsmából, honnan nemskóra Ferenci is távozott. Frutusz a korcsma előtt megtámadta Ferencit és összeszurkálta. Tizenhét szúrást ejtett rája, ebből tizennégy érte a testét, s kettő föltétlenül halálos volt. A lévai kórházba akarták szállítani, de utközben meghalt. A csendőrség a tettest letartóztatta és a lévai járásbírósg fogházába kísérte.

— **A Lévai Apolló mozgószínház** e heti műsora sok srépet ígér. Az első helyet a Fájdalmas bucszás című nagyobb szabású pompás dráma foglalja el, majd egy kedves bohózat kerül sorra a Vig özvegy címen. Egy vénleány utolsó kísérlete (vigjáték), Rosszfiúk, Polidor barátja humoroszek nagyszerűen egészítik ki a műsört. A természet barátainak azonkívül Trient látképe fog okozni nagy örömet.

— **Megölte a szesz.** Szélezszen községben *Valachi* József gazdasági munkás a korcsmában virtusból két és félliter pálinkát megivott. A nagymértékben ittas embert otthon ágyba fektették, ahol reggel halva találták, Megölte a szesz.

— **Betörés.** E hó 10-én virradóra, eddig még ismeretlen tettes a Kereszt-hegyen levő kápolnába betört. Az ajtó felzsejtése után elvitte a perselyt. Ugyanekkor kísérletet tettek több szőlőhajlékban a betörésre. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A hadiadó kivetése.** Az 1915. évre ideiglenesen életbeléptetett s a hadsegélyezés céljait szolgáló hadiadó kivetése nemskóra kezdetét veszi. A törvény értelmében mindenkinek, akinek összes jövedelme az 1914. évben a 20.000 koronát meghaladta, hadiadót kell fizetni. A kivetés a következőképp történik: Az adókötés a megállapított vallomási iven benyújtja vallomását. Adókötés az, akinek bármely forrásból eredő és akár tényleg befolyó, akár őt megillető pénzbeli vagy értékkel bíró egyéb bevételé meghaladja a 20.000 koronát. Ez a vallomás február 28-ig büntetés terhe alatt be kell adni a városi adóhivatalnál, (községi előjárásnál). Eitől egészen különállóan az össziró bizottságok az 1915. évi általános kivetésre összegyűjtött és már rendelkezésükre álló adatok alapján megállapítják, hogy kinek volt a múlt évben 20.000 koronánál nagyobb összjövedelme és elsőfoklag megállapítják kinek-kinek a hadiadóját. Aki vallomását az előirt határidőben be nem adja, a kivetés során megállapított adónak egy százalékát, ha pedig a pénzügyigazgatóság részéről a vallomás beadása végett hozzáintézett felhívásnak meg nem felel, a megállapított adónak további négy százalékát fizeti pótlék fejében.

— A tavaszi haszonállatvizsgálatok. A tavaszi haszonállatvizsgálatokat az állatorvosok jelentékeny számának hadbavonulása következtében nem lehet mindenütt az előírt módon végrehajtani. Ennélfogva a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy ezeket a vizsgálatokat az előírt módon csak azokban a községekben kell végrehajtani, amely községek állatorvosát hadiszolgálatra nem hívták be. továbbá amelyek járási kir. állatorvosok lakóhelyei és ezen a helyen községi állatorvos nincs. A többi községekben az idém elmaradnak a vizsgálatok. Azokban a községekben, ahol elmarad a vizsát, az állatállományt a közös legeltetésre való kihajtás előtt a községi előljáróság egyik tagja köteles megsemmisíteni egészségi szempontból.

— Cukor a lisztben. A magyar és osztrák kormány tárgyalásokat folytatnak egymással annak érdekében, hogy a közös vámterületről a cukor kivitelét megtiltsák. A tervezett kiviteli tilalom okául azt mondják, hogy meg akarják egyfelől akadályozni hogy az ellenséges országok a semleges államok közvetítésével magyar vagy osztrák cukorhoz jussanak, amire különösen Anglia és gyarmatai nagyon rá vannak utalva, másfelől pedig elejét kívánják venni annak, hogy a belföldi fogyasztás számára a cukor még inkább megdrágulhasson. De a két kormánynak az említett okokon kívül a kiviteli tilalommal egy még sokkal megszűbb menő célja van, amely ha megvalósítható lesz, a monarchia mindkét országának élelmezésében igen fontos szerepet

játszana. Arról van ugyanis szó, hogy a Magyarországon és Ausztriában levő, a belföldi fogyasztás céljaira előreláthatólag *finomított cukor alakjában föl nem használható* mint egy 4-5 millió millió métermáza nyerscukrot egészen finomra megőrölve a kenyérliszt közé keverjék és így a cukrot igazi népelelmi cikké tegyék.

József. kir. herceg Szanatórium Egyesület

A tüdőbeteg gondozó intézet kiegészítő körházába újabban a következő szeretet adomány érkezett: Pollák Rózsika, egy hósapka, egy pár térdmelegítő 2 pár érmelegítő, egy haskötő, egy pár kapca.

Dr. Frommer Ignác.

MEGHÍVÓ.

AZ UJBÁNYAI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1915. február hó 28 napján délután 2¹/₃ órákor, saját helyiségében **XXIX. évi rendes közgyűlését**

tartja, melyre a tisztelt részvényeseket meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalakulása és a jegyzőkönyvi hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.
3. Az 1914. évi mérleg és eredmény számla megállapítása, a felmentvény iránti határozat.
4. A tiszta nyereség felosztása.
5. Az alaptőke felemelésének bejelentése s az alapszabályok 3 §-ának módosítása.
6. Igazgatósági indítvány az alapszabályok 14 és 47 §-ának módosítása iránt.
7. Időközi indítványok.

Figyelmeztetés: Aki a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni kívánja, tartozik az alapszabályok szerint részvényeit a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál legkésőbb február hó 12-ig bezárólag tértívny mellett letenni.

Vagyon

Mérleg-számla 1914 december 31.

Teher

Fő-könyv v. vf lap szám	A számla megnevezése	Egyenként		Összesen		Fő-könyv v. vf lap szám	A számla megnevezése	Egyenként		Összesen	
		K	f	K	f			K	f	K	f
250	Késpénz 1914 december 31			19383	51	2	Részvénytőke			32000	
254	Váltó tárca			237485	80	259	Ujrészvénytőke 700 drb. á 100 K			70000	11
256	Jelzálogos kölcsönök			355015	—	228	Tartalék alap			48100	—
262	Visszleszámított váltók			12240	—	153	Veszteség tartalék			2000	35
241	Idégen intézeti kamat	4452	86			238	Betétek			475837	85
241	Adósok folyószámlán	2737	82	7190	68	234	Felnem vett osztalék			379	—
197	Óvás számla				21	241	Hitelezők folyószámlán			1324	40
264	Postatakarékpénztár			124	62	270	Igazgatósági rend. számla			342	—
268	Értékpapír			14550	—	272	Jótevény céljára			25	15
252	Hátralékos kamat			4046	20	252	Előre fizetett kamatok			5143	—
						215	1913 évről nyereség áthozat	569	51		
						"	1914 évi nyereség	11335	64	14905	
				650056	86					650056	86

Kelt Ujbányán, 1914 év december 31-én.

Gyuris Samu

pénztárnok. Jelen mérleget az alulírt felügyelő-bizottság megvizsgálván, a társulat főkönyveivel és számadásait tartalmazó segédkönyveivel összehasonlította, ezeknek minden tételével egyezőnek s a kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében felállítottnak találta.

Baumann Győző

Az igazgatóság nevében

Dr. Balbach Béla

Zimmer Antal

könyvvizsgáló

Ujbánya, 1915 évi január hó 25-én.

Nizsnik Béla Krafft Károly

Staud Nándor

f. b. jegyző.

f. b. tag. f. b. elnök.

f. b. tag.

HOLZMANN BÓDOG DIVATÁRUHAZA LÉVA.

Téli katonai felszerelési cikkek.

Szvaetter, teveször mellény, Jaeger és teveször ing és nadrág lábszárvédő, térd, has, ér, és talp melegítők.

Baránybőr mellények, hősapk, kötött és béleltbőrkeztűk. — Teveször takaró. Gácsi pokróc. Óriási választék nyakkendőkből.

Női divat cikkek mélyen leszállított áron.

KOVÁCS SANDOR
cipőáruháza
LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Mértékszerinti osztály.

Eladó

1 fekete fölfedelés hintó 1 db. szánkó (könnyű), üzleti berendezés 3 pulttal, vásári felszerelés 2 ládával és sátorral jutányos áron azonnal eladó.
Címe özv. ADLER VIKTORNÉ, Zseliz.

MODERN BUTOROK
Kárpitos és díszítő munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan
butorkészítőnél szerezhethők be
Zsarnóczán.

ZELEFON 12.

ZELEFON 12.

Tüzifa aprítva és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít
BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hofherr és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemből
láthatók

Műkölapos jégsekrenyek. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos áron

Schulcz Ignác könyvnyomdája, Léva.